

Sorsfordító éjszaka

A Life-Changing Night

A legtöbb kisdéd szinte még járni sem tud, de már örömmel karistol a ceruzával az elé tett papíron. Ám ennek nem egyenes következménye, hogy a későbbiek során valakinek az élete a képzőművészet területén teljesedik ki. Bár a festők zöme rajzolókat gyerekként emlékszik vissza egykori önmagára, mégis rengeteg esemény befolyásolhatja azt, hogy ki, hogyan ér célba. Bimbó Tamásnak meglehetősen kacskaringós, fordulatokban gazdag, regénybe illő utat kellett végig járnia.

– Kecskeméti kisiskolásként az összes könyvemet telerajzoltam, amiért természetesen nem dicséret járt, hanem alaposan leszidtak – mondja a festőművész. – Felső tagozatban a rajztanárnőm már észrevette, hogy jobb képességekkel rendelkezem, mint a többiek. Elvitt különböző rajzversenyekre, ahonnan rendre oklevelekkel tértem haza. Egyre jobban magával ragadott az „alkotás” öröme, ezért elhatároztam, hogy a dekorációs boltban a kevéske pénzből jól bevásárolok. Kartonlapokat, vízfestéket és akrilt vettem és elkezdtem festeni. Tizennégy évesen úgy döntöttem, itt az ideje, hogy önállósítsam magam, így beköltöztem a nagynéném szoba-konyhás

lakrészébe. Igen ám, de a szerény lakbért valamiből ki kellett fizetni. Nappal elektroműszerésznek tanultam, délután és este pedig autószerelők mellett nehéz fizikai munkát végeztem.

■ Hogyan maradt másra is ideje?

– Sehogyz, de a kevéske szabadidőmben, a magam örömére folyamatosan rajzoltam. Tisztességesen elvégeztem az iskolát és a Magyar–Szovjet Termelőszövetkezetbe fel is vettek elektroműszerésznek. Hamar rájöttem, hogy ez nem az én utam. Nagy nehezen azonban három hónapot mégis kibírtam. Az egyik barátom a kecskeméti vámudivárnál dolgozott és elmesélte, hogy a cégnél jobb fizetést adnak, mint a térségben. Ott már csak két hétig maradtam, ám ezalatt éjszakai műszakot is vállaltam. A vámudivar parancsnoka kapcsolatteremtő céllal a vadászteremben egy kiállítást rendezett. Az éjszakai műszak alatt én is betévedtem a tárlatra és megütötte a szemem az egyik kép ára. A 30×40 centi méretű festmény alatti cetlin elámulva azt olvastam, hogy az negyvenezer forintba kerül...

■ Mit tesz ilyenkor egy, a kamaszkorból alig kilépett fiatalember?

– Elgondolkodik, hisz' én akkor tízezer forintot kerestem... Egy ideig csak néztem a vadásztémájú, dámszarvast ábrázoló képet. Utána azonban nekiálltam és az A/4-es papírra ceruzával én is lerajzoltam egy szarvast. Reggel megjött a vámparancsnok, Bagó Dénes százados, akinek megmutattam a képet. Ő elámult, és azt mondta: „Ez baromi jó! Ki rajzolta?” Nekem ez a dicséret szárnyakat adott és arra ösztökélt, hogy azonnal felmondjak és innen is tovább „szálljak”. Ám elmondhatom, hogy az az éjszaka eldöntötte a sorsomat!

■ Innentől kezdve ment minden, mint a karikacsapás? Hirtelen meglett a hón vágyott pénz, paripa, fegyver?

– Á dehogy! Hamar rájöttem, hogy nem volt bölcs döntés otthagyni az állásomat. A munkámért ugyan nem sokat fizettek, de a mindennapokban arra a kevésre is nagy szükség van. Hamar kiderült a számomra, hogy a népek nem igazán állnak sorba a

Most toddlers are barely able to walk when they already happily grab a pencil and scratch the paper in front of them. However, it is not a direct consequence that later in life they will evolve into a fine artist. Although most painters remember their former selves as a child always drawing, many events influence the way they achieve their purpose. Tamás Bimbó had a rather curvy, twisty and adventurous path to follow.

– As an elementary school pupil in Kecskemét, I filled all my books with drawings, for which, of course, I got scolding instead of praise – the painter recalls. – Later, in senior class, my art teacher noticed that I had better abilities than the rest. I was taken to various drawing competitions, and usually received diplomas. I became more and more captivated by the joy of “creating”, so I decided to buy a lot of stuff at the art shop from my little money. I bought cardboard sheets, watercolours and acrylic paint, and started painting. At the age of fourteen, I decided it was time to get independent, so I moved to my aunt’s tiny part of the house. But even that modest rent had to be paid from something. During the day, I studied to be an electrician, and in the afternoons and evenings, I did hard physical work along car mechanics.

■ How did You have free time for anything else?

– I hardly had any, but in my little spare time, I drew continuously, for my own pleasure.

I finished school decently and the Hungarian–Soviet Production Cooperative hired me an electrician. I soon realized that was not my path. However, I worked for three months with teeth clenched. A friend of mine worked at the Kecskemét Customs Yard and told me that the company paid better than the cooperative. I stayed there for merely two weeks, but I took on a night shift as well. The commander of the customs yard organised an exhibition in the hunters’ hall with the purpose of establishing contacts. During the night shift, I

képeimért. Gyorsan elfogyott a kéthetes vámudvari fizetésem, és ráfanyalodtam a kolbász nélküli krumplipaprikásra. Megint elgondolkodtam azon, hogyan kellene jó irányba fordítani a szekereim rúdját.

■ **A vízbe esett ember is addig kapálózik, míg valahogy kievickél a part-ra...**

– A történetemnek ebben a szakaszában a víz más szerepet kapott. Lufiárus ismerősöm elvitt magával egy vásárba, ahol helypénzt kellett fizetni azért, hogy árulhassam a képeimet. Épphogy kitettem mustrára a műveimet, amikor rosszra fordult az idő. Feltámadt a szél és a három állvány képestől beleborult a közeli pocsolyába. Az elkese-redettségtől majdnem sírva fakadtam. Elkezdtém letörölgetni a képeket és azon morfondíroztam, hogy visszakönyörgöm magam a vámudvarba. Egy házaspár látta az egész jelenetet és megkérdezték, hogy mi a pocsolyába esett képek ára. Nagy nehezen kinyögtem, hogy 3500 forint, ők pedig minden további nélkül kifizették a kért összeget. Leírhatatlan boldogságot éreztem, hogy végre megint vehetek kolbászt és cigarettát!

■ **Egy ilyen mesebeli fordulat igazi felhajtóerő.**

– Ez a harminc évvel ezelőtti történet valóban nagy lendületet adott, és teljes elánnal újra elkezdtem festeni. Megismerkedtem egy keceli hölgygel, aki épp' egy országos virágkiállításra készült és felajánlotta, hogy ott bemutathatom a munkáimat. Volt már vagy tíz képem, így hát igent mondtam. Ott sokan mások is kiállítottak, és akkor találkoztam először Bán Tiborral. Ő jóval előrébb tartott az úton, hisz' a festészetről nagy mesterektől már sok mindent megta-

stumbled in and noticed the price of a painting. I was astonished when I saw a piece of paper under a 30 × 40 cm painting showing 40.000 forints...

■ **In such a situation what does a young man who barely left the teenage years do?**

– I thought hard, since my income was only 10.000 forints at the time... For a while I just stared at the hunting-themed painting depicting a fallow deer. But then I commenced to draw a deer with a pencil on A/4 paper. In the morning, the customs commander, Captain Dénes Bagó arrived, and I showed him the picture. He said in amazement: "Fenomenal! Who drew this?" This praise gave me wings and prompted me to immediately quit and "fly" on. I can tell you that night determined my destiny!

■ **From then on, did everything go like shelling peas? Suddenly You got the coveted money, horse and gun?**

– Not in the least! I soon realised that leaving my job was not a wise decision. I got little payment, but even that little was necessary for my daily life. It soon became clear to me that people did not stand in queue for my pictures. I quickly ran out of my two-week paycheck from the yard, and had to make do with sausage-free potato paprika.

Again, I wondered how to turn the tongue of my wagon in the right direction.

■ **Those who fall into the water flounder until they get to the shore...**

– At this point in my story, water played an entirely different role for me. An acquaintance of mine, who sold balloons, took me to a fair where I had to pay some money for displaying my pictures. I just exhibited my works for muster, when the weather turned bad. The wind picked up and toppled three of my racks into a nearby pool. I almost cried from desperation. I started wiping the pictures and thought about begging the customs yard to hire me again. A married couple saw the whole scene and asked me what the price of the wet pictures was. With some difficulty I stuttered: 3500 forints. They paid the sum without any further ado. I was immensely happy to finally be able to buy sausages and cigarettes again!

■ **Such a fairytale turn brings real buoyancy.**

– This story 30 years ago really gave me a big boost, and I started painting again with full fervour. I met a lady from Kecel who was just preparing for a national flower exhibition and offered to showcase my work there. I had ten or so pictures by then, so I agreed. Many others exhibited there, and that was when I first met Tibor Bán. He was much ahead of me on the path, because he had learned a lot from the great masters about painting. I fibbed to him that I had a studio in Kecskemét where we could work together, even though I had not been able to rent even a hole due to my financial situation at the time...

nult. Azt lódtítottam neki, hogy Kecskeméten van egy műtermem, ahol együtt tud-

■ **Escape can only be made forward from such a situation.**

– That is what I did! After some feverish research, I found a great place in the part of Kecskemét named after Széchenyi, and I invited Tibor. He immediately noticed that I had still plenty to learn. He took me to his own master, Róbert G. Móricz of Austrian descent, so I already had two sources to learn from. The world opened for me! My pictures got better and better, and a little while later Tibor gladly

nánk dolgozni, holott az akkori anyagi helyzetem miatt még egy lyukat sem tudtam volna bérelni...

■ **Egy ilyen helyzetből csak előre lehet menekülni.**

– Én is azt tettem! Lázás keresgélés után Kecskemét Széchenyiről elnevezett városrészében találtam egy jópofa helyet, ahová már Tibort meg tudtam invitálni. Azonnal észrevette, hogy bizony még bőven van mit tanulnom. Ő elvitt a saját mesteréhez, az osztrák származású G. Móricz Róberthez is, így már duplán volt kitől ellesnem a tudást. Kinyílt számomra a világ! Egyre jobbak lettek a képeim, és

Tibor azután már örömmel ajánlott be különböző galériásoknak. Lassacskán való-

recommended me to owners of different galleries. My dream slowly came true, and as an artist I made several times my salary in the customs yard.

■ **Did You finally reach Canaan?**

– I was doing really well, but destiny slapped me hard in the face... Unfortunately, many people did not see the real me, the one I stayed deep inside... After a while, I got overwhelmed financially, because I had to build a house. Thank God,

ra vált az álmodom, és munkámmal a vámudvari fizetésem többszörösét megkerestem.

■ **Akkor már elmondhatta: itt van már a Kánaán?**

– Tényleg jól mentek a dolgaim, de kaptam a sorstól egy nagy pofont. Sokan sajnos nem azt látták bennem, aki a lelkem mélyén maradtam... Egy idő után anyagilag alaposan leterheltem magam, hogy elkezdhessek építkezni. Hála a jóistennek meglett a ház, közben felnőttek a gyerekeim és megint normalizálódott a világhoz való viszonyom is. Munkámban az alföldi festőiskola realista, plein air törekvéseit követhetem. A születési helyemet övező, sajátos nemzeti karakterű táj, a vidéki életforma a legfőbb ihlető erőm. Szerencsére ez a téma nemcsak nekem tetszik, hanem sok más embert is magával ragad. Nagy örömmel szolgál, hogy kialakult egy jelentős létszámú gyűjtői köröm és galériások is szívesen forgalmazzák a műveimet.

Szendi Horváth Éva

it was finished, my children grew up, and my relationship with the world returned to normal. In my work, I follow the realistic, plein air style of the painters of Alföld (the Great Plain). The unique national character of my birthplace and the rural way of life are my main sources of inspiration. Luckily, many other people are attracted to it as well. I am delighted to have a significant number of collectors, and several galleries are now happy to sell my works.

